

Vereniging van Economisten in Suriname

Adres: L'Hermitageweg 132, hoek Emielaan / Paramaribo

Aan: **De Voorzitter van De Nationale Assemblée**
T.a.v. Dhr. M. Bee

CC: Overige DNA leden

Paramaribo, 1 september 2023

Betreft: Open Brief Herziening wetgeving Uitgifte Domeingronden

Geachte Voorzitter,

De Vereniging van Economisten in Suriname (VES) heeft in de media kennisgenomen van de recente perikelen rondom de intrekking en uitgifte van domeingronden in grondhuur. Hierover hebben wij de President van de Republiek Suriname op 28 Juni 2022 in het kader van de uitgifte van het Sabaku project benaderd.

Wij hebben in ons schrijven aangegeven:

1. Dat het grondbeleid onderdeel is van het Regeerbeleid van de Regering Santokhi-Brunswijk over de periode 2020-2025 en niet het beleid van een toevallige minister.
2. Dat het "Sabaku-schandaal" geen toevallige bestuurlijke incorrectheid of onethisch gedrag van een minister betreft maar dat het wettig Bestuur op diverse punten de vigerende wet heeft overtreden. Dit vraagt om een diepgaand onderzoek dat tot fundamentele verbetering moet leiden en zeker niet kan worden afgedaan met het voor de show "vrijwillig teruggeven" van een onterecht verkregen beschikking door een enkel DNA-lid totdat de storm is gaan liggen.
3. Dat dit beleid volgens mediaberichten nu reeds ertoe heeft geleid dat meerdere net uitgegeven gronden op het Sabaku-project zijn doorverkocht, of in elk geval voor verkoop tegen hoge bedragen worden aangeboden, ter verrijking van een bevoorrechte groep geprivilegieerde personen.
4. Dat de gedachte van het Decreet Gronduitgifte (1982) om elke burger gelijke kansen te geven om in hun huisvesting of broodwinning middels productie te kunnen voorzien, door dit beleid reeds decennia willens en wetens wordt misbruikt. Het is dan ook niet vreemd dat de vorige President een 4-tal ministers op dit beleidsgebied "eervol" heeft ontslagen en U ook al eerder de eerste voor het grondbeleid verantwoordelijke minister heeft moeten vervangen, waardoor genoemde misstanden klaarblijkelijk niet alleen aan de persoon die aan het ministerie leidinggeeft kan liggen.

Vereniging van Economisten in Suriname

Adres: L'Hermitageweg 132, hoek Emielaan / Paramaribo

5. Dat de grondoorzaak voor dit misbruik zijn oorsprong vindt in de wet, met een Decreet Gronduitgifte welke vrije ruimte geeft aan de bewindspersoon om naar eigen discretie domeingronden toe te wijzen. In de diepgewortelde door diverse Regeringen toegepaste bestuurspraktijk worden kavels, zonder begrenzing in omvang en aantallen, zonder duidelijke criteria wie wel of niet in aanmerking komen, volgens willekeurige volgorde van aanvraag aan personen toegewezen. Dit betreft niet alleen een bevoordeling van de bekende Politically Exposed Persons (w.o. DNA-leden) maar ook een grote groep van minder bekende geregelde partijpropagandisten, vrienden, families en sponsors van de coalitiepartijen, een oneigenlijk politiek bindmiddel en onacceptabele vorm van patronage, welke de inkomensverdeling c.q. de welvaartkloof tussen de top en de basis van de samenleving verder zal doen verslechteren.
6. Dat dit decreet de bewindspersoon de ruimte geeft om toestemming te verlenen voor de verkoop van het recht op grondhuur waardoor dit “recht” tot een commercieel verhandelbaar product is gemaakt, geheel in strijd met de bedoeling van de wet;
7. Dat ook Uw Regering de al lang achterhaalde grondhuurvergoeding weigert aan te passen, ondanks dat het prominent als één van de 185 maatregelen uit het Herstelprogramma 2020-2022 is aangegeven, waardoor domeingrond in grondhuur wordt gezien als “gratis grond”, welke gemakkelijk kan worden doorverkocht of als onderpand voor een lening die “niet hoeft te worden terugbetaald” kan dienen;
8. Dat daarenboven ook rechtspersonen als Stichtingen kennelijk “recht” schijnen te hebben op bewoning en ongeacht hun datum van oprichting of enige eerdere verrichte activiteiten, zonder duidelijk doelstelling van bewoning of bebouwing, op in de Surinaamse geschiedenis ongekend grote schaal bouwkavels krijgen toegewezen. Deze vorm van misbruik waarbij de identiteit van de uiteindelijk belanghebbende(n) (UBOs) moedwillig wordt afgedekt is in strijd met het Goed Bestuur dat ook door uw Regering wordt gepredikt;
9. Dat uiteindelijk door gebrek aan transparantie in het gronduitgiftebeleid, ondanks de vele beloften tot publicatie door uw Regering, ook de samenleving en de organisaties in het maatschappelijk middenveld onvoldoende krachtig hun stem hebben laten horen om een duurzame correctie van bovenstaande misstanden af te dwingen.

Als laatste punt hebben wij gesteld dat dit onrecht wordt versterkt door het ontbreken van effectieve controle op de naleving van de wet door de Nationale Assemblée (DNA) en het uitblijven van enig initiatief Uwerzijds ter verbetering van deze niet-functionele wetgeving, hetgeen tot de basis verantwoordelijkheden van DNA behoort.

Vereniging van Economisten in Suriname

Adres: L'Hermitageweg 132, hoek Emielaan / Paramaribo

Op grond van het eergenoemde vroegen we de President om de bestaande wetgeving m.n. het Decreet Gronduitgiftebeleid grondig te (doen) evalueren en voorstellen voor verbetering aan Uw DNA aan te bieden en tegelijkertijd, gedurende een periode van maximaal 4 maanden, de uitgifte van alle domeingronden aan te houden.

Helaas heeft de President het niet nodig geacht ons hierover te consulteren en is ons van enige activiteit op dit gebied niet gebleken.

Aangezien de schandalen zich regelmatig blijven herhalen benaderen wij U en de overige leden van ons hoogste college van Staat, in het kader van een meer fundamentele aanpak voor een rechtvaardigere, corruptievrije en duurzame uitgifte van domeingronden, met hetvolgende verzoek:

1. De Regering te vragen om de bestaande wetgeving m.n. het Decreet Gronduitgiftebeleid grondig te (doen) evalueren door een brede selectie van ter zake deskundigen, en duidelijk omschreven, heldere, concrete en niet voor tweerlei uitleg vatbare voorstellen voor verbetering in de bestaande wet te presenteren;
2. Deze voorstellen in Uw college te bespreken en waar mogelijk de bestaande wet te wijzigen;
3. Gedurende deze gehele periode van maximaal 4 maanden de uitgifte van alle domeingronden aan te houden.

De VES kan en wil gaarne een nadere toelichting op dit verzoek verschaffen, alsmede de ideeën van de VES t.a.v. deze wetswijziging op korte termijn met U bespreken.

Mede in het kader van het principe van Openbaarheid van Bestuur, welke hopelijk ook snel een wettelijke basis kan krijgen, verzoeken wij U vriendelijk om uw medewerking in deze, waarvoor bij voorbaat onze dank.

Met vriendelijke groet,

Steven Debipersad
(Voorzitter)